
Βιβλίο

Η «Αχνή θέα των λόφων» του Καζούο Ισιγκούρο, είναι ένα λεπτοδουλεμένο αίνιγμα

Η επανακυκλοφορία του στα ελληνικά επιτρέπει σε μια νέα γενιά αναγνωστών να ανακαλύψουν τον πρώτο κρίκο της αλυσίδας που πέρασι τον οδήγησε ως το Νόμπελ.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ, 7.10.2018 | 09:10

Ο Καζούο Ισιγκούρο χρίστηκε Νομπελίστας επειδή με «τα μεγάλης δύναμης μυθιστορήματά του αποκάλυψε την άβυσσο κάτω από την ψευδαίσθησή μας ότι είμαστε συνδεδεμένοι με τον κόσμο».

Καζούο Ισιγκούρο με τις ιαπωνικές ρίζες και την άψογη βρετανική πρόζα, αυτός που χρίστηκε Νομπελίστας επειδή με «τα μεγάλης δύναμης μυθιστορήματά του αποκάλυψε την άβυσσο κάτω από την ψευδαίσθησή μας ότι είμαστε συνδεδεμένοι με τον κόσμο», δεν φιλοδοξούσε από μικρός να γίνει συγγραφέας.

Στα χρόνια του '60 και του '70, την εποχή της βασιλείας της ροκ, τ' όνειρό του ήταν να γίνει μουσικός. Πράγματι, ως τις αρχές της δεκαετίας του '80, έχοντας για πρότυπό του τροβαδούρους σαν τον Ντίλαν, τον Κοέν, τον Νιλ Γιανγκ, τον Τζάκσον Μπράουν, είχε συνθέσει πάνω από εκατό τραγούδια, στους στίχους των οποίων διοχέτευσε τις όποιες αυτοβιογραφικές του καταθέσεις μια και καλή, όπως αποδείχτηκε στη συνέχεια.

Η μεγάλη στροφή για τον Ισιγκούρο συνέβη όσο παρακολουθούσε το φημισμένο τμήμα δημιουργικής γραφής του Πανεπιστημίου της Ανατολικής Αγγλίας. Μέχρι τότε ο κόσμος που τον περιέβαλε δεν τον ενέπνεε. Καθώς, όμως, δούλευε το μυθιστόρημα που θα παρουσίαζε εν είδει διατριβής στο East Anglia, καθώς έγραφε για τη χώρα απ' την οποία είχε αποκοπεί το 1959, στα πέντε του –μια Ιαπωνία «φτιαγμένη από τις αναμνήσεις, τα συναισθήματα και τις εικασίες ενός παιδιού»– διαπίστωσε έκπληκτος πως η φαντασία του ξεκλειδωνόταν.

«Κατά βάθος», θα δήλωνε αργότερα, «οι συγγραφείς νιώθουν σαν να έχουν χάσει για πάντα την εσωτερική τους ισορροπία. Το γράψιμο είναι γι' αυτούς παρηγοριά και ανταμοιβή. Χάρη στη λογοτεχνία ανασυνθέτουν ό,τι έχει ραγίσει μέσα τους και δίνουν υπόσταση στην αντίληψη που έχουν για τον κόσμο».

***Κατά βάθος οι συγγραφείς
νιώθουν σαν να έχουν χάσει
για πάντα την εσωτερική τους
ισορροπία. Το γράψιμο είναι γι'
αυτούς παρηγοριά και
ανταμοιβή. Χάρη στη
λογοτεχνία ανασυνθέτουν ό,τι
έχει ραγίσει μέσα τους και
δίνουν υπόσταση στην
αντίληψη που έχουν για τον
κόσμο.***

Το ίδιο εκείνο μυθιστόρημα, το «A pale view of hills», εκδόθηκε μετ' επαίνων στη Βρετανία το 1982 και κυκλοφόρησε σχεδόν αμέσως στα ελληνικά ως «Χλωμή θέα των λόφων» (εκδ. Νέα Σύνορα-Λιβάνη, μετ. Π. Γερωνυμάκη). Για μεγάλο διάστημα, ωστόσο, ήταν εξαντλημένο. Να όμως που τώρα, αφού στο μεταξύ επανεκδόθηκαν από τον Ψυχογιό και «Τ' απομεινάρια μιας μέρας», επανακυκλοφορεί ως «Αχνή θέα των λόφων» σε νέα μετάφραση της Αργυρώς Μαντόγλου, επιτρέποντας σε μια νέα γενιά αναγνωστών ν' ανακαλύψουν τον πρώτο κρίκο της αλυσίδας που το 2017 οδήγησε τον Ισιγκούρο ως το Νόμπελ.

Κεντρική ηρώιδα και αφηγήτρια της ιστορίας στην «Αχνή θέα των λόφων» είναι η Ετσούκο, μια μεσήλικη Γιαπωνέζα, εγκατεστημένη εδώ και χρόνια στην Αγγλία, την πατρίδα του δεύτερου συζύγου της, η οποία, χήρα πλέον, περνά τις μέρες της μοναχικά στην εξοχή.

ΔΕΙΤΕ ΑΚΟΜΑ

19.9.2018

Προδημοσίευση/
«Αχνή θέα των λόφων»
του Καζούο Ισιγκούρο

Το μυθιστόρημα ανοίγει με μια επίσκεψη-αστραπή της μικρής της κόρης από το Λονδίνο και, όπως γίνεται αντιληπτό αμέσως, στη μεταξύ τους επικοινωνία παρεμβάλλεται διαρκώς μια σκιά: το φάντασμα της Κέικο, της πρωτότοκης κόρης της Ετσούκο, η οποία είχε ξεριζωθεί σε εύθραυστη ηλικία από την Ιαπωνία, δεν κατάφερε ποτέ να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα, αποξενώθηκε από τους δικούς της κι έφτασε στο σημείο να

κρεμαστεί.

Από τις πρώτες κιόλας σελίδες καταλαβαίνουμε πως, μολονότι έχει περάσει καιρός από τότε, η Ετσούκο βρίσκεται ακόμα υπό το κράτος αυτής της τρομακτικής απώλειας. Κι όταν, στη διάρκεια της παραπάνω επίσκεψης, οι σκέψεις της στρέφονται στα περασμένα, στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, βυθιζόμαστε κι εμείς μαζί της σ' ένα τεράστιο φλας μπλακ απ' όπου αναδύονται σιγά σιγά κι αθόρυβα τα ίχνη ενός μακρινού πολιτισμού, ξεπερασμένοι κώδικες συμπεριφοράς, πελώρια τσιμεντένια κτίρια ανάμεσα σε εκτάσεις καρβουνιασμένες από τη βόμβα, άνθρωποι ηττημένοι ανεπανόρθωτα κι άνθρωποι που αγωνίζονται να σταθούν και πάλι στα πόδια τους...

Το μεγαλύτερο μέρος του μυθιστορήματος εκτυλίσσεται στο υπό ανοικοδόμηση Ναγκασάκι (γενέτειρα του Ισιγκούρο) όταν «τα χειρότερα» έχουν περάσει πια. «Οι Αμερικανοί στρατιώτες ήταν περισσότεροι από ποτέ –καθώς γινόταν πόλεμος στην Κορέα– αλλά στο Ναγκασάκι, μετά από όσα είχαν προηγηθεί, επικρατούσε ηρεμία και ανακούφιση. Στον κόσμο κυριαρχούσε μια αίσθηση αλλαγής».

Τώρα πια τα παιδιά δεν διδάσκονται ότι η Ιαπωνία δημιουργήθηκε από τους Θεούς, ούτε ότι ο Ιαπωνικός λαός είναι ιερός και ανώτερος. Τα ερωτευμένα ζευγαράκια μπορούν να περπατούν στον δρόμο χέρι με χέρι και δεν είναι υποχρεωτικό για τις γυναίκες να ψηφίζουν ό,τι κι ο άντρας τους. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμα εκείνοι που νοσταλγούν τις παλιές αξίες –την πειθαρχία, την εντιμότητα, την αίσθηση του χρέους «που κρατούσαν ενωμένη την Ιαπωνία»– και οι οποίοι θεωρούν πως όλη αυτή η αμερικανόφερτη συζήτηση περί δημοκρατίας δεν εκφράζει παρά τους «ατομιστές».

Όσο για την Ετσούκο της εποχής εκείνης, σκιαγραφείται από τον Ισιγκούρο σαν μια καθωσπρέπει κυρία της γενιάς της, όπως ακριβώς υπήρξε και η μητέρα του: μετρημένη, υπάκουη, παραδοσιακή.

Η ιστορία που ξεδιπλώνεται μέσα από τις αναμνήσεις της Ετσούκο επικεντρώνεται στο σύντομο διάστημα που η ίδια, νιόπαντρη κι εγκυμονούσα, είχε αναπτύξει φιλικές σχέσεις με μια κάπως αλλόκοτη γυναίκα, τη Σατσίκο, η οποία ζούσε με την δεκάχρονη κόρη της σε μια ξύλινη παράγκα, μέσα στις λάσπες, στο περιθώριο ενός μοντέρνου συνοικισμού. Η συγκεκριμένη γυναίκα είχε γνωρίσει πολύ καλύτερες μέρες αλλά ο πόλεμος έκοψε τη ζωή της στα δυο.

Την περίοδο δε της

συναναστροφής της με την

Ετσούκο ήταν γαντζωμένη από την ελπίδα ότι ο Αμερικανός εραστής της θα τηρήσει την υπόσχεσή του και θα την πάρει με το παιδί της στο εξωτερικό. «Το καλό της κόρης μου έχει τη μέγιστη σημασία για μένα» θυμάται η Ετσούκο να ισχυρίζεται η φιλενάδα της. «Δεν θα έπαιρνα ποτέ μια απόφαση που θα έθετε το μέλλον της σε κίνδυνο».

Το ίδιο διάστημα μαθαίνουμε, βλέποντας το κοριτσάκι να περιφέρεται συχνά στον βαλτότοπο, ότι η Ετσούκο, πάντα στο πλαίσιο της τυπικότητας που την διέκρινε, είχε επιχειρήσει να το προσεγγίσει λίγο παραπάνω, αλλά κάθε της προσπάθεια έπεφτε στο κενό. Το παιδί έμοιαζε παγωμένο συναισθηματικά, το μυαλό του ήταν στοιχειωμένο από φρικιαστικές εικόνες, και τα μοναδικά πλάσματα με τα οποία έδειχνε δεμένο ήταν τα γατάκια του.

Καζούο Ισιγκούρο - «Αχνή θέα των λόφων», μτφρ.: Αργυρώ Μαντόγλου, εκδόσεις Ψυχογιός

Αλίμονο, κάποια στιγμή, αναγκάζεται με τη βία να τ' αποχωριστεί. Κι αυτή η σκηνή, με τα ολέθρια αποτελέσματα, που συμβαίνει μπροστά στα μάτια της –αμέτοχης– Ετσούκο, είναι από τις πιο συγκλονιστικές του μυθιστορήματος.

Αντιλαμβάνεται κανείς πως η ιστορία από τα νεανικά χρόνια της ηρωίδας μόνο άσχετη δεν είναι μ' όσα συνέβησαν αργότερα. Τα πρόσωπα της Ετσούκο και της Σατσίκο, όπως κι εκείνα των παιδιών τους, θα μπορούσαν κάλλιστα να ταυτίζονται. Τα μεγαλύτερα εγκλήματα, λέγεται, ξεκινούν με τις καλύτερες προθέσεις.

Ήταν σε θέση η Ετσούκο να ζυγίσει σωστά τις συνέπειες των επιλογών της; Τι μερίδιο ευθύνης της αναλογεί τελικά για την αυτοκτονία της κόρης της; Ο Ισιγκούρο, στο παρθενικό του βιβλίο, δεν έδωσε ξεκάθαρη απάντηση. Προτίμησε να προσφέρει σ' εμάς ένα λεπτοδουλεμένο αίνιγμα και στην ηρωίδα του ένα ταξίδι αυτογνωσίας.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΑΠΑΕΠΙΡΟΥ

Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και μέσα επικοινωνίας στο Παρίσι. Έχει δουλέψει στην "Αυγή" και την "Ελευθεροτυπία", σε περιοδικά ("Τέταρτο", "Αντί", "Σχολιαστής", "Μετρό", "MEN", "Vogue" κ.) και σε τηλεοπτικές εκπομπές ("Βιβλιόραμα", "Αξιον Εστί", "Έχει γούστο", κ.α) καλύπτοντας κυρίως θέματα βιβλίου.

ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΗ
